

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore

IZVJEŠTAJ

O PRIMJENI ALTERNATIVNIH MJERA IZREČENIH MALOLJETNIM UČINIOCIMA KRIVIČNIH DJELA

GODINA 2012.

(01. septembar – 31. decembar 2012.)

Stručna služba Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore

IZVJEŠTAJ STRUČNE SLUŽBE O PRIMJENI ALTERNATIVNIH MJERA IZREČENIH MALOLJETNIM UČINIOCIMA KRIVIČNIH DJELA U 2012. GODINI

Izvještaj je sačinjen prema evidenciji koju vodi Stručna služba Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, na osnovu podataka koje su dostavila osnovna državna tužilaštva (shodno članu 101 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, "Službeni list Crne Gore" br. 64/2011 i Pravilniku o evidenciji o izrečenim alternativnim mjerama, "Službeni list Crne Gore" br. 64/2011).

Stručna služba Vrhovnog državnog tužilaštva je počela sa radom 23.06.2012. godine, sa jedim samostalnim savjetnikom – specijalnim pedagogom.

Septembra 2012. godine, počela je i primjena alternativnih mjera, za čiju implementaciju je zadužena Stručna služba u Vrhovnom državnom tužilaštvu i s tim u vezi uspostavljanje saradnje sa lokalnim zajednicama i partnerstva sa odgovarajućim ustanovama i organizacijama, shodno Zakonu o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, koji je u primjeni od 1. septembra 2012. godine.

Alternativne mjere su posebne mjere predviđene Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, koje izriče nadležni državni tužilac za maloljetnike. On može izreći sljedeće alternativne mjere prema maloljetnicima:

1. Opomenu
2. Vaspitne naloge:
 - a) Poravnanje sa oštećenim
 - b) Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao
 - c) Uključivanje u određene sportske aktivnosti
 - d) Obavljanje društveno korisnog ili humanitarnog rada
 - e) Plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove
 - f) Podvrgavanje odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkohola ili droge
 - g) Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, savjetovalištu ili drugoj odgovarajućoj organizaciji
 - h) Pohađanje kurseva za stručno osposobljavanje ili priprema i polaganje ispita
 - i) Uzdržavanje od posjećivanja određenog mjesta ili kontakta sa određenim licima

Vaspitni nalog nije krivična sankcija, već vaspitni postupak koji omogućava nepokretanje ili obustavljanje krivičnog postupka prema maloljetniku koji je učinio krivično djelo ukoliko maloljetnik ispuni dogovoreni sadržaj vaspitnog naloga.

Uslovi za primjenu vaspitnog naloga su: uzrast maloljetnika (od 14 do 18 godina) karakteristike maloljetnika (psihofizičke sposobnosti, zdravlje, sklonosti, interesovanja), njegovo priznanje učinjenog krivičnog djela, njegov odnos prema onome što je uradio (krivičnom djelu) i odnos prema osobi kojoj je napravio štetu (oštećenoj strani), uz saglasnost maloljetnika i njegovih roditelja. Takođe, državni tužilac vodi računa o najboljem interesu maloljetnika i interesu oštećene strane, kao i da se primjenjivanjem vaspitnog naloga ne ometa školovanje ili zaposlenje maloljetnika.

Vaspitni nalog može da traje najduže šest mjeseci, a u tom roku može se zamijeniti drugim vaspitnim nalogom ili ukinuti. Može se izreći više vaspitnih naloga istovremeno. Izbor i primjenjivanje vaspitnog naloga vrši se u saradnji sa roditeljima maloljetnika, nadležnim organom starateljstva i Stručnom službom Vrhovnog državnog tužilaštva, a izvršenje vaspitnih naloga se sprovodi u: javnim ustanovama, nevladnim, sportskim, privrednim i drugim organizacijama.

Struka i praksa pokazuju da maloljetnim učiniocima krivičnih djela mnogo više pomaže vaspitanje i vaspitni postupak koji utiče na pravilan razvoj maloljetnika kroz izrečeni vaspitni nalog, nego kažnjavanje (krivične sankcije). Vaspitni nalog omogućava djeci da svojim trudom poprave grešku, štiti ih od stigmatizacije i neprijatnih posljedica sudskog postupka te pozitivnom kontrolom doprinosi da ne ponove grešku (krivično djelo). Takođe, doprinosi i individualizaciji postupka prema maloljetniku.

Vaspitni nalozi su jeftiniji za državu, doprinose većoj efikasnosti pravosudnih organa.

U izvršenju vaspitnih naloga pokazuje se i razvija osjetljivost i odgovornost lokalne zajednice, njenih ustanova, organizacija i pojedinaca za podršku maloljetnicima u prevazilaženju životne krize ili krize odrastanja koja se manifestovala izvršenjem krivičnog djela.

U 2012. godini (od 01.09. do 31.12.2012.) evidentirane su 24 alternativne mjere prema maloljetnicima i to: 4 opomene, 19 vaspitnih naloga - poravnanje sa oštećenim i 1 vaspitni nalog - plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove.

Izrečenih 19 vaspitnih naloga - poravnanje sa oštećenim sprovedeno je putem:

- izvinjenja (17 maloljetnika)
- nadoknade štete (2 maloljetnika - davanjem novčanog iznosa; zamjenom oštećene stvari)

Mjere su izrekla osnovna državna tužilaštva: Bar, Berane, Bijelo Polje, Kotor, Nišić, Pljevlja, Podgorica, Ulcinj.

U posmatranom periodu evidentirano je 22 dječaka i 2 djevojčice.

Slijedi tabelarni prikaz statističkih podataka o primjeni alternativnih mjera – opomene i vaspitni nalozi u 2012. godini.

TABELA 1 Primjena alternativnih mjera prema maloljetnicima

Rb. Br.	Vrsta izrečene alternativne mjere	Broj maloljetnika
1.	Opomena	4
2.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	17
3.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem davanja novčanog iznosa/zamjenom oštećene stvari	2
4.	Vaspitni nalog – plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove	1
Ukupno		24

TABELA 2 Primjena alternativnih mjera – opomena, vaspitni nalog, prema organu koji je izrekao mjeru

Rb. Br.	Osnovno državno tužilaštvo	Opomena	Vaspitni nalog – poravnanje sa oštećenim	Vaspitni nalog - plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove
1.	Bar	/	4	/
2.	Berane	/	1	/
3.	Bijelo Polje	2		/
4.	Cetinje	/		/
5.	Herceg Novi	/		/
6.	Kolašin	/		/
7.	Kotor	/	1	/
8.	Nikšić		7	/
9.	Plav	/		/
10.	Pljevlja	2		/
11.	Podgorica	/	6	/
12.	Rožaje	/		/
13.	Ulcinj	/		1
Ukupno		4	19	1

TABELA 3 Vrsta izrečenih alternativnih mjera, prema polu maloljetnika

Rb. Br.	Alternativna mjera	Broj maloljetnika	Broj dječaka	Broj djevojčica
1.	Opomena	4	4	/
2.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	17	15	2
3.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem davanja novčanog iznosa/zamjenom oštećene stvari	2	2	/
4.	Vaspitni nalog – plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove	1	1	/
Ukupno		24	22	2

TABELA 4 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela i polu

Rb. Br.	Vrsta krivičnog djela	Član zakona	Broj maloljetnika	Broj djevojčica	Broj dječaka
1.	Krađa	239	5	1	4
2.	Laka tjelesna povreda	152	9	1	8
3.	Oduzimanje vozila	248	1	/	1
4.	Teška tjelesna povreda	151	3	/	3
5.	Ugrožavanje saobraćaja	339	6	/	6
Ukupno			24	2	22

TABELA 5 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela – krađa (čl. 239 KZ CG) i izrečenoj vaspitnoj mjeri

Rb. Br.	Alternativne mjere prema vrsti krivičnog djela - krađa (čl. 239 KZ CG)	Broj malolj etnika	Broj djevoj čica	Broj dječak a
1.	Opomena	2	/	2
2.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	2	1	1
3.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem zamjene oštećene stvari	1	/	1
Ukupno		5	1	4

TABELA 6 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela – oduzimanje vozila (čl. 248 KZ CG) i izrečenoj vaspitnoj mjeri

Rb. Br.	Alternativne mjere prema vrsti krivičnog djela – oduzimanje vozila (čl. 248 KZ CG)	Broj malolj etnika	Broj djevoj čica	Broj dječak a
1.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	1	/	1
Ukupno		1	/	1

TABELA 7 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela – ugrožavanje saobraćaja (čl. 339 KZ CG) i izrečenoj vaspitnoj mjeri

Rb. Br.	Alternativne mjere prema vrsti krivičnog djela – ugrožavanje saobraćaja (čl. 339 KZ CG)	Broj malolj etnika	Broj djevoj čica	Broj dječak a
1.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	5	/	5
2.	Vaspitni nalog – plaćanje novčanog iznosa u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove	1	/	1
Ukupno		6	/	6

TABELA 8 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela – laka tjelesna povreda (čl. 152 KZ CG) i izrečenoj vaspitnoj mjeri

Rb. Br.	Alternativne mjere prema vrsti krivičnog djela – laka tjelesna povreda (čl. 152 KZ CG)	Broj malolj etnika	Broj djevoj čica	Broj dječak a
1.	Opomena	2	/	2
2.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	6	1	5
3.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem davanja novčanog iznosa	1	/	1
Ukupno		9	1	8

TABELA 9 Prikaz maloljetnika prema vrsti učinjenog krivičnog djela – teška tjelesna povreda (čl. 151 KZ CG) i izrečenoj vaspitnoj mjeri

Rb. Br.	Alternativne mjere prema vrsti krivičnog djela – teška tjelesna povreda (čl. 151 KZ CG)	Broj malolj etnika	Broj djevoj čica	Broj dječak a
1.	Vaspitni nalog - poravnanje sa oštećenim putem izvinjenja	3	/	3
Ukupno		3	/	3

TABELA 10 Prikaz maloljetnika, prema uzrastu i polu, u vrijeme izvršenja krivičnog djela

Rb. Br.	Uzrast maloljetnika u vrijeme izvršenja krivičnog djela	Broj maloljetnika	Broj djevojčica	Broj dječaka
2	14 godina	4	0	4
3	15 godina	1	0	1
4	16 godina	3	0	3
5	17 godina	8	1	7
7	Nema podataka	8	1	7
Ukupno		24	2	22

TABELA 11 Prikaz maloljetnika prema školskoj spremi i polu

Rb. Br.	Školovanje maloljetnika	Broj maloljetnika	Broj djevojčica	Broj dječaka
1.	Učenik	10	1	9
2.	Pohađa srednju školu	1	/	1
3.	Vanredno se školuje	1	/	1
4.	Bez zanimnaja	1	/	1
5.	Nema podataka	11	1	10
Ukupno		24	2	22

Za Stručnu službu

**Dijana Popović-Gavranović,
samostalna savjetnica II,
dipl. socijalna radnica**